

Szanowni Państwo,

Autonomiczny Wydział Wschodni to wyjątkowy, choć wciąż za mało obecny w powszechnej świadomości, obszar działalności Solidarności Walczącej. Jestem zbudowany tym, że ta fascynująca opowieść o współczesnej realizacji ideału walki „Za naszą i waszą wolność” staje się coraz częściej przedmiotem refleksji badaczy naszych dziejów najnowszych. Dziś nie da się już bowiem prowadzić rzetelnej, historycznej dyskusji o naszej części Europy bez wskazania roli Solidarności Walczącej. Wspomagając ruchy niepodległościowe narodów rządzonych przez ZSRR, ta organizacja miała niezaprzeczalny wkład w przemiany ustrojowe Europy Środkowej i przyspieszenie upadku sowieckiego imperium.

Dziękując inicjatorom i uczestnikom konferencji podejmującej to zagadnienie, pragnę wyrazić wdzięczność wobec obecnych na krakowskim spotkaniu współtwórców i członków Autonomicznego Wydziału Wschodniego SW oraz ich współpracowników i przyjaciół z krajów bałtyckich, Białorusi, Ukrainy, Rosji, Kaukazu i Zakaukazia.

Drodzy Przyjaciele,

trzydzieści lat temu tworzyliście środowisko ludzi oddanych idei niepodległej Polski. Przysięgając „walczyć o wolną i niepodległą Rzeczpospolitą Solidarną”, nie chcieliście jedynie dążyć do kompromisu z władzą. Waszym celem było obalenie systemu komunistycznego. I chociaż wtedy brzmiało to nierealnie, wszyscy byliśmy przekonani, że w dalszej perspektywie to się wydarzy, wiedzieliśmy, że do tego należy zmierzać.

Wówczas naszym hasłem było „Wolność i Solidarność”, bo chcieliśmy Polskę wolnej i solidarnej. Mamy Polskę wolną i niepodległą. Czy jednak jesteśmy „solidarni” jako społeczeństwo? Czy po drodze do wolności i niepodległości nie została zgubiona solidarność Polaków? Jako Premier Rządu RP, działacz Solidarności Walczącej, dążę i będę dążył, by to hasło – „Wolność i Solidarność” – zostało w pełni zrealizowane.

Członkowie Solidarności Walczącej mieli w sobie wiarę, że odzyskanie niepodległości wymaga sojuszu z uciemiężonymi krajami Europy Wschodniej. Chcieliśmy zburzyć mur berliński, złamać układ pojałtański, doprowadzić do upadku Związku Sowieckiego. Chcieliśmy wolnej, niepodległej Polski, która graniczyć będzie z wolnymi Litwą, Białorusią, Ukrainą.

Działając w Autonomicznym Wydziale Wschodnim, budowaliście solidarność między narodami. Byliście zdecydowani podjąć bezkompromisową walkę. Rozpoczynając od wymiany informacji i umieszczania ich w podziemnej prasie, nawiązaliście kontakty z opozycją w ZSRR i odradzającymi się polskimi stowarzyszeniami. Wspierając ruchy niepodległościowe w sercu sowieckiego imperium, wcielaliście w czyn hasło „Za waszą i naszą wolność”.

Nagłaśnialiście akty łamania praw człowieka i represji, przerzucaliście podziemne gazety i sprzęt poligraficzny, uczestniczyliście w demonstracjach i akcjach protestu. Odegraliście aktywną rolę w przełomowych dla niepodległości Litwy wydarzeniach styczniowych 1991 roku. Podjęliście sprawę repatriacji naszych rodaków z terenu Kazachstanu, Syberii, Kaukazu.

Na naszych oczach historia tamtych dni staje się legendą. Dziś, w trzydziestą rocznicę powstania Autonomicznego Wydziału Wschodniego SW, wszystkim wspaniałym ludziom – bohaterom naszej wolności – mam zaszczyt i obowiązek podziękować. Dziękuję działaczom, ale także współpracownikom i przyjaciołom AWW wspierającym wydział na dziesiątki sposobów. Bez Was, bez Waszego zaangażowania, nie byłoby wielkiego sukcesu, który jest naszym wspólnym udziałem. Nie byłoby rozpadu Związku Radzieckiego, nie byłoby wolnej Polski, wolnej Europy. Choć nasza Polska wymaga jeszcze wielkiej pracy, naszego wysiłku, to jest to kraj suwerenny, o którym decydujemy. Tak jak wolne i suwerenne są kraje naszych sąsiadów. Członkowie Solidarności Walczącej przyczynili się do tego wielkiego dzieła.

Z serdecznymi pozdrowieniami

Mateusz Morawiecki

Organizatorzy i uczestnicy międzynarodowej konferencji naukowej „Za waszą i naszą wolność” w 30. rocznicę powstania Autonomicznego Wydziału Wschodniego Solidarności Walczącej